

Yhdenvertaisuuden edistäminen oikeudellisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta

Yhdenvertaisuus ja demokratia

DEMOKRATIAN YDINLUPAUKSET

**” Kaikkia kohdellaan oikeudenmukaisesti ja kaikki ovat yhdenvertaisia.
Jos demokratia ei pysty pitämään näitä lupauksia siltä menee pohja.”**

Amartya Sen

DEMOKRATIA ERILAISUUDEN HALLINTANA

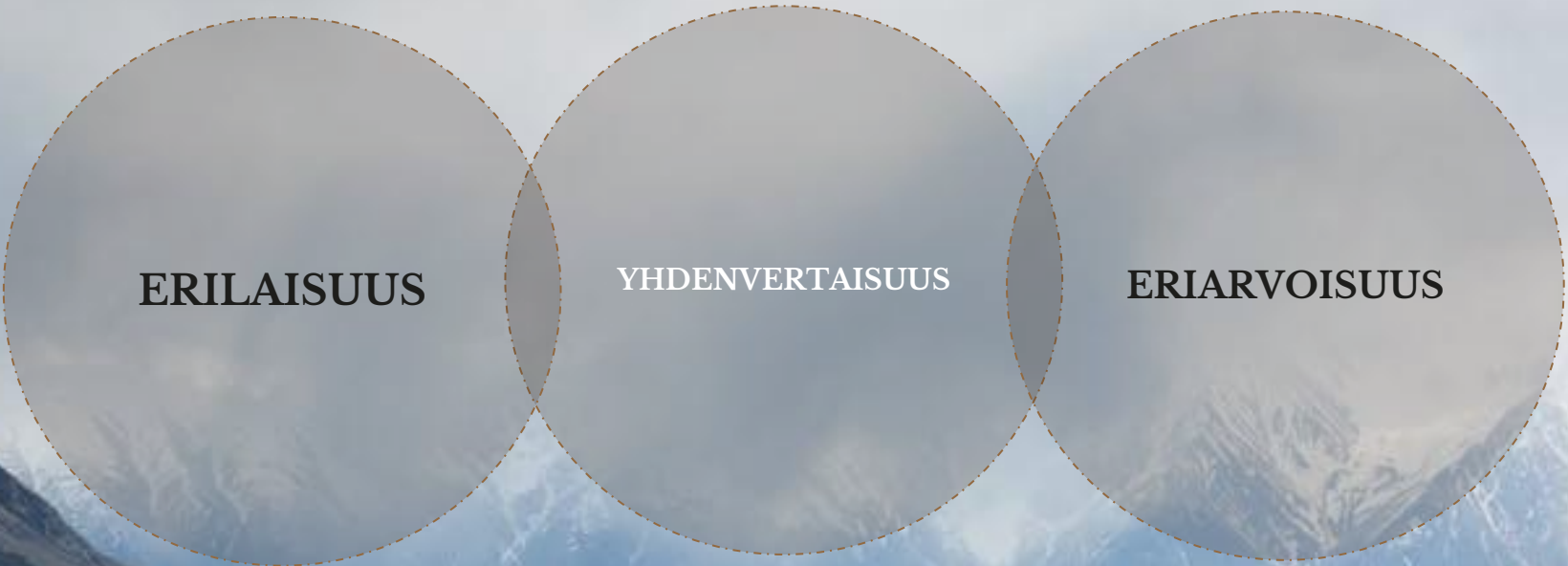
- Yhteiskunta ei ole koskaan yhteisö, vaan sen olennainen piirre on sisäinen erilaisuus
- Demokratia voidaan yhteisistä asioista päättämisen ohella nähdä erilaisuuden hallinnan ja organisoinnin järjestelmänä
- Erilaisuuden organisoimisella pyritään luomaan pohjaa yhteiskunnan toimintakyvylle, integriteetille ja vakaudelle tilanteessa, jossa täydellistä yhtenäisyyttä ja yhteisöllisyyttä ei ole olemassa.

JULKINEN VALTA ERILAISUUDEN TUNNISTAJANA JA TUNNUSTAJANA

- Julkinen valta tunnistaa erilaisuudet esimerkiksi etnisyyksien, talouden, sukupuolten, uskontojen ja kansallisuuksien kautta.
- Sammalla se määrittelee mistä valtaväestön ja vähemmistöjen suhteet koostuvat, millä tavoin vähemmistöön kuuluminen tehdään näkyväksi, ja millä tavoin ryhmämäärittelyiden puitteissa eri yksilöt voivat tulla kuulluiksi
- Kaikki yhteiskunnalliset instituutiot osallistuvat erilaisuuden hallintaan
- Liberaalidemokratiassa erilaisuus on arvo jota suojellaan perus- ja ihmisoikeuksilla.

ERILAISUUS

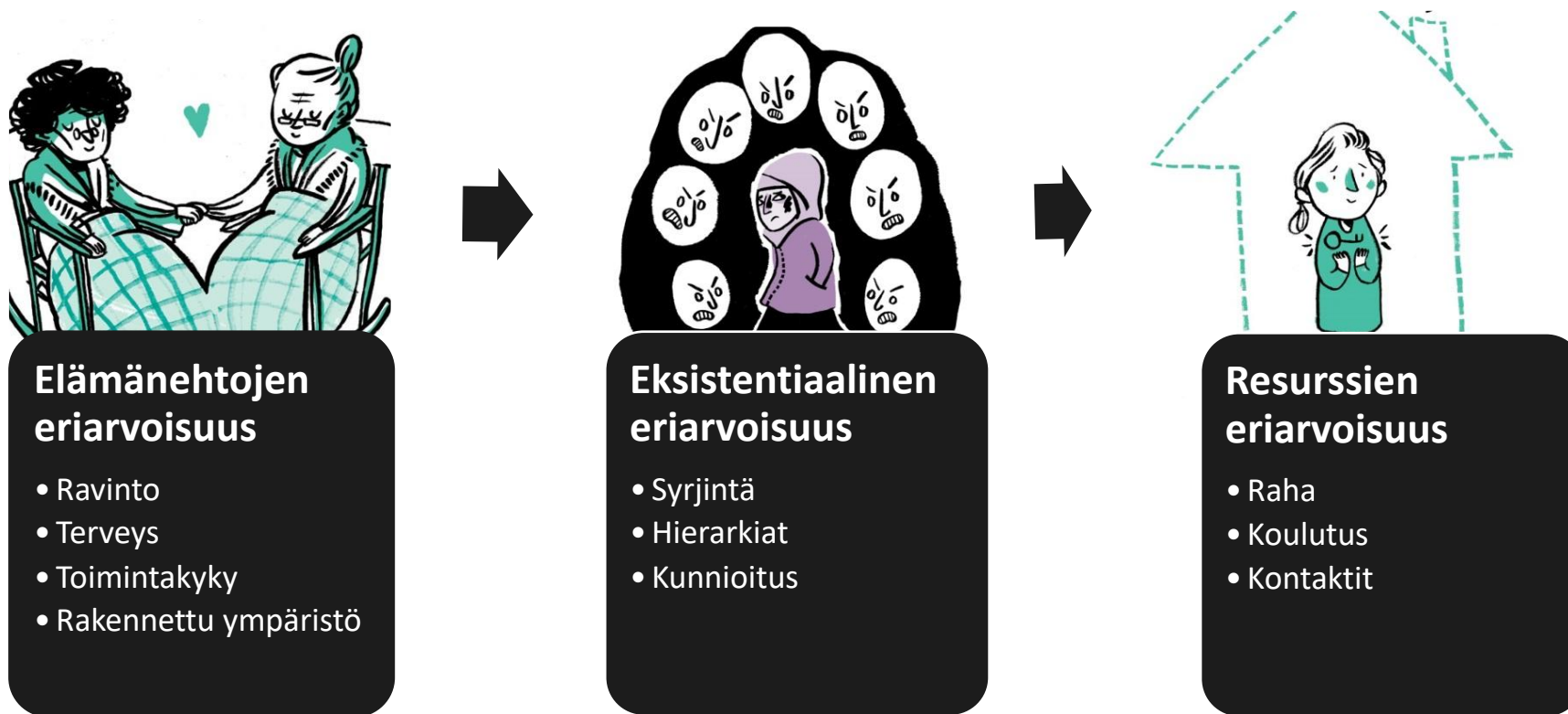
YHDENVERTAISUUS

ERIARVOISUUS

**DEMOKRATIA JA
PERUSOIKEUDET**

**HYVINVOINTIVALTIO
ERIARVOISUUDEN
KAVENTAJANA**

ERIARVOISUUDEN MUODOT

→ Vaikutukset yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin ja toteutuneeseen tas-arvoon

- Väestöryhmien väliset suhteet (asenteet jne.)
- Väestösuhdepolitiikka
- Vihapuhe ja ekstremismi

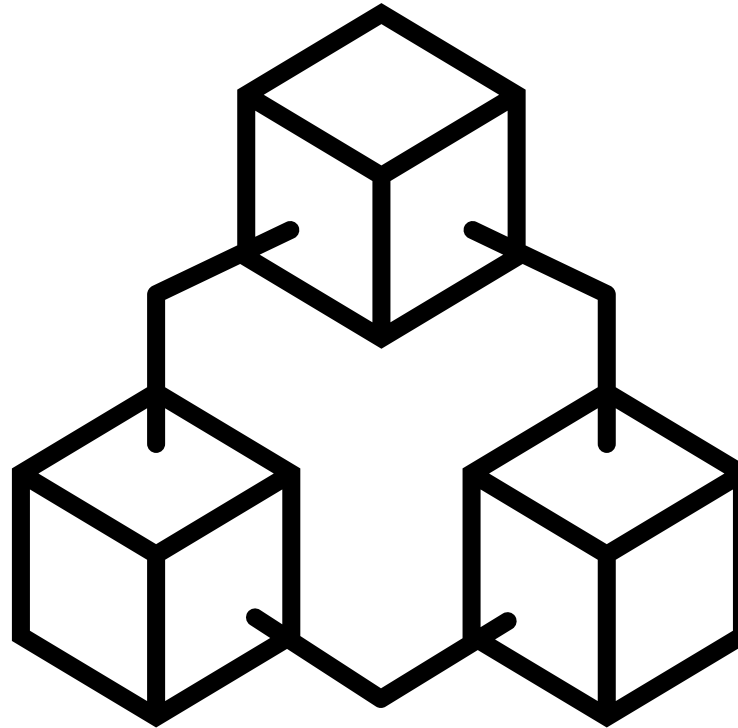
VÄESTÖSUHTEET

RYHMIEN VÄLINEN

- Oikeussuoja eri ryhmien kohdalla (respect, protect ja promote)
- Pääsy oikeuksiin
- Rakenteellinen syrjintä

OIKEUSVALTIO

RAKENTEELLINEN

- Eri ryhmien kokemukset
- Mahdollisuudet ylläpitää kieltä ja kulttuuria
- Mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa
- Eri ryhmien luottamus viranomaisiin

YHDENVERTAISUUS

RYHMÄKOHTAINEN

LIBERAALIDEMOKRATIAN KIVIJALAT

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö ja väestösuhteepolitiikka

YHDENVERTAISUUDEN TASOT

IHMISARVO

Kaikilla
jakamaton
ihmisarvo.
Muodollinen
yhtenvertaisuus
lain edessä.

MAHDOLLISUUDET

Yhtenvertaiset
mahdollisuudet ilman
syrjintää. Meritokratia
ja mahdollisuuksien
tasoittaminen eli
positiivinen
erityiskohtelu.

TOTEUTUNUT TASA-ARVO

Perusoikeuksien
ja hyvän elämän
toteutuminen
käytännössä

Respect, protect, promote

[YHDENVERTAISUUSLAKI](#)

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSLAINSÄÄDÄNTÖ

YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISVELVOLLISUUKSISTA

Viranomaisen velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (5 §)

Viranomaisen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

VÄESTÖSUHDEPOLITIikka

Tarkastelun tasot

YHTEISKUNTA

**INSTITUUTIT JA
ORGANISAATIOT**

RYHMÄT

YKSIÖT

**LAILLISUUS
OIKEUDENMUKAISUUS
VÄESTÖSUHTEET
RAKENTEELLINEN
SYRJINTÄ**

**TOIMINTAKULTTUURI
PALVELUIDEN JA
POLITIIKAN
KEHITTÄMINEN
MONIMUOTOISUUDEN
HYÖDYT**

**OSALLISTUMISEN
VAHVISTAMINEN
KOKEMUS
ARVOSTUKSESTA
LUOTTAMUS**

**INHIMILLISYYS
YHDENVERTAISET
MAHDOLLISUUDET
OSALLISUUS JA
KUULUMINEN**

KIITOS

www.oikeusministerio.fi | www.justitieministeriet.fi